

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 811

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 oktober 2014

Tijdens het Algemeen Overleg dat op 2 september jl. (Kamerstuk 21501–32, nr. 804) plaatsvond ter voorbereiding van de Landbouw- en Visserijraad van 5 september, heb ik toegezegd uw Kamer te blijven informeren over de steunmaatregelen in het kader van de Russische boycot en het effect hiervan, via de geannoteerde agenda en het verslag van de Raad. In aanvulling hierop geef ik met deze brief informatie over de bij de Europese Commissie gemelde bedragen voor de buitengewone maatregelen voor groenten en fruit.

De Europese Commissie heeft tweemaal buitengewone maatregelen opengesteld voor groenten- en fruitproducenten die financiële schade lijden onder het importverbod van landbouwproducten door Rusland.

Eerste openstelling buitengewone maatregelen groenten en fruit

Op 22 oktober jl. heeft Nederland de Europese Commissie in kennis gesteld van de definitieve gegevens over de meldingen die ontvangen zijn van Nederlandse telers naar aanleiding van de tijdelijke buitengewone maatregelen voor groenten- en fruitproducenten, zoals vastgesteld in verordening 932/2014¹. Het gaat hierbij om de definitieve gegevens van meldingen die ik van 22 augustus tot en met 3 september doorgegeven heb aan de Europese Commissie. Deze zijn als volgt:

- totale uit de markt genomen hoeveelheden: 30 ton appels, 84 ton peren en 204 ton tomaten.
- totale oppervlakte waarop verrichtingen inzake niet oogsten of groen oogsten zijn ondernomen: 54 ha appels, 45 ha peren en 50 ha wortelen.

¹ Gedelegeerde Verordening (EG) nr. 932/2014 van de Commissie van 29 augustus 2014 tot vaststelling van tijdelijke buitengewone maatregelen ter ondersteuning van producenten van bepaalde soorten groenten en fruit en tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 913/2014 (Pb L 259).

- totale bedrag van de financiële bijstand van de Unie voor de betrokken verrichtingen voor het uit de markt nemen, niet oogsten en groen oogsten: € 591.800.

Nederland heeft bij eerste melding op 4 september jl. circa € 2,3 miljoen gemeld bij de Europese Commissie en was hiermee de vierde lidstaat in termen van gemelde hoeveelheden, zoals vermeld in het feitenrelaas dat ik u 7 oktober jl. heb toegestuurd (Kamerstuk 21 501-32, nr. 808).

Op 22 oktober jl. is de definitieve melding gedaan op basis van werkelijk uit de markt genomen hoeveelheden en de daadwerkelijke oppervlaktes waar niet of groen geoogst is. Het bedrag dat op basis van die melding vanuit de EU in totaal ten goede komt aan Nederlandse telers tijdens de eerste openstelling is € 1,34 miljoen, inclusief € 751.205 die onder Belgische paraplu terecht komt bij Nederlandse telers van de producentenorganisatie Fruitmasters. Fruitmasters is namelijk een producentenorganisatie van Nederlandse telers die is aangesloten bij een unie van producentenorganisaties in België. De uitgaven van producentenorganisatie Fruitmasters zijn dan ook, na initieel in Nederland gemeld te zijn geweest, via de Belgische autoriteiten gemeld bij de Europese Commissie.

Het verschil met het totaalbedrag van de eerste melding op 4 september jl. wordt voornamelijk veroorzaakt doordat telers in de tussenliggende periode hun gedane melding hebben ingetrokken en niet doordat meldingen door de Europese Commissie zijn afgewezen. Telers maken zelf een afweging met betrekking tot de manier waarop zij omgaan met hun producten. Als zij na hun melding zien dat zij via de markt hun producten tegen betere prijzen kunnen afzetten, dan zijn zij hier vrij in. De opgestelde regeling bood deze ruimte voor de telers en daarvan is ook gebruik gemaakt. Tegelijkertijd laat het gebruik van de regeling zien dat deze voor ondernemers uitkomst biedt.

Op basis van deze gegevens en die van de andere lidstaten berekent de Europese Commissie het totale bedrag aan financiële bijstand. Als het totale bedrag het voor deze noodverordening vastgestelde budget van € 125 miljoen overschrijdt, dan stelt de Europese Commissie een toewijzingscoëfficiënt vast die de lidstaten moeten toepassen op de betalingsaanvragen. RVO.nl kan pas tot uitkering van de bedragen aan de telers en producentenorganisaties overgaan nadat een eventuele toewijzingscoëfficiënt is vastgesteld. De nu beschikbare informatie wijst overigens niet op overschrijding van het genoemde budget.

Zoals gemeld in het verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 13 oktober, dat ik u op 17 oktober jl. heb gestuurd, heb ik tijdens de Raad mijn verzoek aan de Europese Commissie herhaald om een oplossing te bieden voor de groep telers die hun meldingen in de periode van 4 september tot en met 10 september jl. heeft gedaan. Het gaat hierbij om telers die reeds onomkeerbare stappen hadden gezet, waardoor zij niet in aanmerking konden komen voor steun onder de tweede openstelling van buitengewone maatregelen voor groenten en fruit.

Tweede openstelling buitengewone maatregelen groenten en fruit

In mijn brief van 10 oktober jl. aan uw Kamer heb ik de stand van zaken geschetst van de benutting van de enveloppes voor de buitengewone maatregelen uit de nieuwe verordening 1031/2014² (Kamerstuk 21 501-32,

² Gedelegeerde Verordening (EG) nr. 1031/2014 van de Commissie van 29 september 2014 tot vaststelling van verdere tijdelijke buitengewone maatregelen ter ondersteuning van producenten van bepaalde groenten en fruit (Pb L 284).

nr. 809). Ik gaf hierin aan dat er nog ruimte is in de enveloppe voor appels en peren en dat de enveloppe voor groenten en de vrij in te zetten enveloppe volledig benut zijn. Telers kunnen via hun producentenorganisatie nog steeds groenten en fruit aanmelden onder de nationale regeling inzake de Gemeenschappelijke Marktordening (GMO).

De laatste stand van zaken voor wat betreft de hoeveelheden groenten en fruit die zijn gemeld, is dat voor appels en peren op 22 oktober jl. 7.624 ton was gemeld en voor tomaten, wortelen, paprika's, komkommers en augurken 8.840 ton. In de vrij in te zetten enveloppe is 1.131 ton aangemeld. Deze hoeveelheden kunnen nog naar beneden bijgesteld worden. Het is immers mogelijk dat er meldingen ingetrokken worden of dat na controle blijkt dat bepaalde meldingen niet in aanmerking komen voor steun. Om deze verschillen zo klein mogelijk te houden, worden er alleen meldingen geaccepteerd van gereedstaand product en wordt er binnen twee dagen na melding gecontroleerd. Deze voorwaarden zijn aangescherpt na de eerste openstelling, waarbij een groot aantal telers hun melding introk.

Voedselbank

Zoals ik uw Kamer eerder heb gemeld, acht het kabinet het van groot belang dat gezond voedsel niet verspild wordt. Daarom heb ik vanaf het begin van de Russische boycot aangedrongen op zoveel mogelijke «sociale afzet» van uit de markt genomen producten, bijvoorbeeld via de voedselbanken. De crisismaatregelen van de GMO voorzien ook in hogere vergoedingen voor gratis verstrekkingen aan liefdadigheidsinstellingen en in vergoedingen om verpakkings- en distributiekosten te dekken.

Door RVO.nl zijn telers actief geweest op het bestaan van de voedselbankroute en de voorkeur van het kabinet voor deze «sociale afzet», bijvoorbeeld wanneer zij producten wilden aanmelden voor niet/groen oogsten. Er is steeds nauw contact geweest met de voedselbanken en de land- en tuinbouwsector. Het uitgangspunt voor het kabinet was en is dat goede producten een goede bestemming moeten krijgen. Dit heeft geleid tot het aanbod van 8,4 ton tomaten in de periode tot en met 3 september jl. Onder de nieuwe verordening is tot nu toe 168 ton groenten en fruit aangemeld. Als telers besluiten om hun product ondanks de gunstige voorwaarden niet aan de voedselbanken te verstrekken, dan is dat een gemiste kans. Ik zal er nogmaals bij vertegenwoordigers van de sector op aandringen dat zij hun leden blijven wijzen op zowel de gunstigere voorwaarden als de maatschappelijke verantwoordelijkheid om goed product goed terecht te laten komen. Het is overigens ook mogelijk dat telers uit eigen beweging product hebben weggegeven, zonder aanspraak te maken op de steunmaatregel in het kader van de boycot.

Importverbod dierlijke bijproducten

De Russische veterinaire en fytosanitaire dienst Rosselkhoznadzor heeft per 21 oktober jl. besloten tijdelijk de grenzen te sluiten voor bepaalde dierlijke bijproducten uit de Europese Unie. De dienst geeft als reden hiervoor dat er veelvuldige overtredingen van de Russische veterinaire invoereisen geconstateerd zijn. Het gaat op basis van de thans beschikbare informatie om de volgende producten:

- Eetbare slachtafvallen van runderen en varkens (GN-code 0206 en 0210)
- Meel en poeder van vlees of slachtafvallen (GN-code 0210)
- Varkensvet (inclusief reuzel) (GN-code 1501)
- Rund-, schapen- of geitenvet (GN-code 1502)

Het betreft geen uitbreiding van de lijst van producten van 7 augustus 2014, toen Rusland de boycot tegen van bepaalde landbouwproducten uit de Europese Unie afkondigde, maar een apart besluit op voedselveiligheidsgronden. Sinds het begin van de boycot was de export van deze bijproducten weliswaar gedaald, maar het nu volledig wegvallen van deze markt heeft nadelige gevolgen. Nederland zal, mogelijk in EU-verband, nagaan of en hoe deze maatregelen verkleind of ongedaan gemaakt kunnen worden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkma